

A DESTRUCCIÓN QUE NON CESA

Alfonso de Lanzós*

© Alberte SR

O Ministerio de Medio posúe unha dobre personalidade que co paso do tempo se acentúa ata límites de esquizofrenia. Se analizamos a situación en relación á célebre obra de Stevenson, o papel do Dr. Jekyll, podería ser asumido pola Dirección Xeral de Biodiversidade ou mesmo pola Confederación Hidrográfica, as actuacións da cal nos últimos anos se foron axeitando aos obxectivos, necesidades e directrices vixentes noutros países da Unión Europea.

O alter ego, o monstro da obra de Stevenson, Mr Edward Hyde, é sen dúbida a Demarcación de Costas, enxendo que devora paso a paso o litoral galego. A súa pegada ecolóxica é profunda, enchendo de formigón, aceiro inoxidable, pasarelas, faroís e plantas invasoras cada ría, cada praia e cada marisma. Mrs. Hyde é fiel continuador da trasnoitada política de artificialización que marco a actuación ambiental do tardofranquismo e que rexeita por incultura o natural, fomentando unha domesticación salvaxe da paisaxe, da natureza, canto máis brutal mellor, canto máis gasto, máis festa.

Todo morre ante as tropelías de Mr Hyde. As súas primeiras vítimas foron espazos emblemáticos na paisaxe galega, A Lanzada, Ás Catedrais, transformadas nun atractivo turístico cada vez máis insostíbel. Non esquezamos a muralla de cemento, que se alza na costa de Lugo, formando un case continuo dende a ría de Ribadeo á do Barqueiro, emulando o "limies", a "Vallum Hadriani" (Muralla de Adriano), e como aquela, preocupada por deslindar os dominios do imperio trasnoitado,

"O perfil psicopatolóxico de Mr. Hyde viña determinado pola inxesta dunha beberaxe. O seu principio activo parece ser o orzamento público, á medida que se incrementa o seu volume, como dicía Arquímedes, o cemento experimenta un pulo colosal sobre a costa galega"

defendéndoo de todo aquilo que poida ter algo de natural, de prístínico salvaxismo.

O perfil psicopatolóxico de Mr. Hyde viña determinado pola inxesta dunha beberaxe. O seu principio activo parece ser o orzamento público, á medida que se incrementa o seu volume, como dicía Arquímedes, o cemento experimenta un pulo colosal sobre a costa galega. Así Mr. Hyde, tras o gris episodio do *Prestige*, tórnase nun animal insaciábel, ávido de destruír toda abertura de naturalidade que puidese quedar na costa. Centos de millóns de euros foron destinados a cubrir o litoral de pasarelas, paseos e aparcamentos. Un malgasto que unido ao da "cidade dos sen cultura", reflite unha clase dirixente abocada á súa propia destrución. Dispendio que deixou unha profunda pegada en números espazos naturais de Galicia, como é o caso do LIC-ZEPA-Ramsar de Costa Ártabra, onde se destruíron importantes superficies de hábitats protexidos e poboacións de especies protexidas, ou no LIC-ZEPA de Costa dá Morte, onde as actuacións non respectaron nin os mellores sistemas dunares ou de acantilado, nin tampouco os seus singulares humídais, alterando elementos tan sin-

gulares como o conxunto marismalagoa de Baldaio. Como diría o célebre Groucho Marx, "Máis formigón é a guerra". Pouco nos queda xa do litoral galego, daquel que glosase Pondal dende o seu amado Ponteceso, esteiro hoxe cortado por un inmenso paseo fluvial de cemento, sobre o que se alzan centos de árbores moribundas, outras mortas, dunha especie exótica, o tamarindo. Outro xeito de marcar o poder do imperio escuro.

Mentres que a destrución no medio litoral é doadamente avaliábel, resulta máis difícil establecer un diagnóstico dos cambios que puideron xerarse sobre a configuración do ecosistema mariño, sobre os aproveitamentos dos recursos marisqueiros ou pesqueiros. A pesar diso, xa dispoñemos dalgúns elementos de xuízo, como é o caso de Silgar, ou de Foz, ou como de non se remediar acabará acontecendo en Miño, Betanzos, ou Boiro, ou en lugares tan emblemáticos para calquera galego de bo corazón, como Nemiña, Rostro ou Corrubedo.

Hai algúns días o Ministro de Cultura provocou a dimisión fulminante da Directora da Biblioteca Nacional que entre os seus múltiples despropósitos contemplaba a perda de varios mapas, elementos incunábais do noso patrimonio cultural. Desgraciadamente nos despachos da Praza de San Juan de la Cruz, non mostran a mesma sensibilidade, e permiten o galopar destrutivo do perverso Mr. Hyde. Mentres que as autoridades autonómicas, tal vez adormecidos polos efluvios da maléfica apócema, dormen nos brazos de Morfeo, coma se non tivesen ningún tipo de responsabilidade.